

Nr 30.

Utlåtande i anledning av väckt motion om ändring i 11 § lagen om rätt till fiske.

I en inom andra kammaren väckt, till lagutskott hänvisad motion, nr 415, vilken behandlats av tredje lagutskottet, har herr *Johnsson* i Skoglösa hemställt, »att riksdagen måtte för sin del besluta om sådan ändring av fiskelagen, att varje svensk medborgare äger att fiska med rörligt redskap i enskilt vatten vid Blekinge läns södra kust å sträckan mellan Mörrumsåns mynning och gränsen mot Skåne».

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för denna hemställan, får utskottet hänvisa till motionen.

Över motionen har utskottet i den ordning § 46 riksdagsordningen föreskriver inhämtat yttranden från länsstyrelsen i Blekinge län och fiskeristyrelsen med statens fiskeriförsök. Länsstyrelsen har tillika överlämnat yttrande av fiskerintendenten i Västerhavets distrikt.

Gällande rätt m. m.

Lagen den 1 december 1950 om rätt till fiske upptager i 5 § en huvudregel om fiske i enskilt vatten. 6—15 §§ innehålla undantag beträffande havskust från huvudregeln. Av särskilt intresse äro här följande stadganden.

5 §. I enskilt vatten må, såvitt ej nedan annat stadgas, fiske bedrivas endast av jordägaren eller den som enligt avtal, urminnes hävd, dom eller skattläggning eller på annan särskild grund äger rätt därtill.

11 §. Vid Blekinge läns södra kust (väster om Torhamnsudde) må varje svensk medborgare med rörligt redskap fiska i enskilt vatten på ett avstånd ej understigande trehundra meter från fastlandet eller från ö av minst etthundra meters längd eller, där den stranden följande kurvan för högst tre meters djup går längre ut, utanför denna djupkurva. Med nät, som är att hänföra till rörligt redskap, samt med långrev och tobisnot är fisket fritt ända intill stranden.

12 §. Vid Skånes östra och södra kuster må varje svensk medborgare fiska i enskilt vatten med rörligt redskap.

15 §. Hava å viss ort de fiskande oklandrat och efter gammal sed bedrivit fiske i enskilt vatten vid havskust utöver vad enligt 6—14 §§ är medgivet, skall vad sålunda tillämpats gälla.

Vad nu sagts avser dock icke fiske efter strömning (sill) eller skarpsill.

Bestämmelserna i 11 § rörande Blekinge läns södra kust överensstämma med vad Kungl. Maj:t föreslog i proposition till lag om rätt till fiske (prop. nr 60/1950 s. 70); dock saknades i den föreslagna paragrafens andra punkt stadgandet om fiske med långrev inom strandvattensområdet. Propositionen var i fråga om nämnda bestämmelser av samma innehåll som den s. k. fiskerättskommitténs förslag (SOU 1947: 47 s. 123 ff). Att fisket med långrev

skulle vara fritt ända intill stranden förordades, med bifall till motionsyrkanden härom, av tredje lagutskottet vid 1950 års riksdag (utl. nr 23 s. 23). I enlighet härmed erhöll paragrafen sin nuvarande utformning.

I sin motivering för frifiske med alla slag av rörlig redskap utanför strandvattensområdet samt med nät och tobisnot inom detta område anförde *fiskerättskommittén* bl. a.

De fria sedvanorna synas alltjämt leva kvar på många håll, såsom i vissa yttre delar av den östra skärgården samt framför allt i länets västra del från trakten av Karlshamn till skånegränsen, på vilken sträcka fritt fiske med rörlig redskap (nät, rev) förekommer i betydande omfattning. Att dessa sedvanors fortbestånd flerstädes är hotat, ej minst från sportfiskarens sida, måste likväl befaras. Både för fiskerinäringen såsom sådan och ur sociala synpunkter är det därför enligt fiskerättskommitténs mening angeläget att snarast få till stånd en reglering av de fiskerättsliga förhållandena, som råder bot på det nuvarande labila tillståndet och varigenom de olika intressegruppernas rättigheter en gång för alla klart fastställas. För en stor del av den icke-strandägande blekingska fiskarbefolkningen är det tvevelsutant ett livsvillkor, att det fria fiskets ställning ej ytterligare försvagas.

Uppenbart är emellertid, att en sådan reglering erbjuder betydande vanskligheter. Rådande sedvana ger som nämnts ej tillräcklig ledning. Allenast en hänvisning i lagen till denna sedvana skulle därför ej bereda de fiskande åsyftad trygghet. Å andra sidan skulle ett allmänt frigivande av fisket med rörlig redskap, på sätt som skett i Hallands samt Göteborgs och Bohus län, här otvivelaktigt på många håll innebära ett alltför stort avsteg från gängse rättsvanor och ett kraftigt ingrepp i den jordägande befolkningens välförvärvade rättigheter. I detta läge synes knappast någon annan utväg stå till buds än att — med beaktande i möjligaste mån av sedvanemässiga förhållanden och i övrigt efter skälighet — företa en avvägning av de olika intressena och på så sätt söka komma fram till en av praktiska hänsyn beständig ordning.

Med avseende på krokredskap ansåg fiskerättskommittén det icke vara tillrådligt att göra ett motsvarande medgivande som i fråga om nätfisket. Ett allmänt frigivande av krokfisket skulle alltför lätt kunna leda till missbruk i form av rovfiske ej minst från nöjesfiskares sida och omintetgöra strävandena att genom fiskevårdande åtgärder öka tillgången av värdefullare fiskarter. Vad beträffade fisket med not, framför allt efter sill, hade detta fiske, från att ursprungligen till synes huvudsakligen ha utövats av frifiskare, numera kommit att i mycket stor omfattning bedrivas av strandägarna själva. Huruvida den starka utvecklingen av sillnotfisket — som måhända endast vore att anse som en kristidsföreteelse — vore ur fiskerinäringens synpunkt lycklig, kunde dragas i tvivelsmål. Notfisket hade också på sina håll i länet kringgårdats med ganska stränga restriktioner. I nuvarande läge kunde det emellertid enligt kommitténs mening ej gärna ifrågakomma att frige detsamma; en dylik åtgärd skulle innebära ett mycket kraftigt ingrepp i strandägarnas rätt, vilket otvivelaktigt komme att medföra vittgående ersättningskrav från dessas sida.

Vid 1950 års riksdag framfördes i *motionerna I: 362 och 365* samt *II: 442* yrkanden att friheten att vid Blekinge läns kuster bedriva fiske i enskilt

vatten skulle bli mera vidsträckt än vad lagen om rätt till fiske sedermera kom att medgiva. I sitt utlåtande underströk *tredje lagutskottet* (utl. nr 23 s. 19) till en början att ett frigivande av fisket med sillnotar skulle innebära ett betydande ingrepp i strandägarnas rätt. Om de lokala sedvanor, som åberopats till stöd för motionsyrkandena, anförde utskottet (s. 23).

I den mån obestridda sedvanor finnas, åtnjuta de skydd enligt 15 § i förslaget till lag om rätt till fiske, en bestämmelse, som — till skillnad från dess motsvarighet i gällande lag — är avsedd att gälla även inom skären befintliga vattenområden. De lokala sedvanor, som äro obestridda, ha emellertid icke den territoriella omfattning att på dem allmänna regler om frihet för var och en att i enskilt vatten bedriva fiske med rörliga redskap över huvud eller med vissa slag av sådana redskap lämpligen böra byggas. Redan genom Kungl. Maj:ts förslag och den jämkning beträffande långrevsfisket som utskottet förordat ha frifiskarena, särskilt vid Blekinge läns södra kust, erhållit större frihet än enligt 1896 års lag. En ytterligare inskränkning av den jordägande befolkningens rättigheter vid Kalmar och Blekinge läns kuster utöver vad sålunda föreslagits synes utskottet icke tillräddig.

Yttrandena.

I yttrandena avstyrkes bifall till motionen.

Såvitt *fiskeriintendenten i Västerhavets distrikt* har sig bekant förekommer det icke eller endast i mycket ringa mån på kuststräckan mellan gränsen mot Skåne och Mörrumsån något yrkesmässigt, med rörligt redskap utövat fiske av sådan art, att detsamma saknar erforderligt stöd i nuvarande lagstiftning. Vad yrkesfiskare på denna kuststräcka använde av rörligt redskap vore främst garn och långrev och dessa redskap finge de jämlikt 11 § använda överallt. I någon utsträckning, exempelvis i Valjeviken och Sölvesborgsviken, förekomme visserligen annat av yrkesfiskare utan stöd av enskild fiskerätt utövat fiske på enskilt vatten, men detta fiske torde ha erhållit skydd genom bestämmelserna i 15 § lagen om rätt till fiske. Det syntes icke finnas anledning att — utöver vad som kunde följa av nämnda paragraf — på kuststräckan i fråga frigiva sådana ofta nöjes- eller sportbetonade former av fiske som spinn- och kastfiske eller fiske med ljuster.

Länsstyrelsen avstyrker under åberopande av vad fiskeriintendenten anfört.

Vid en jämförelse mellan 11 och 12 §§ lagen om rätt till fiske framgår, att fisket med rörligt redskap är något mindre fritt vid Blekinge läns södra kust än vid den angränsande delen av skånekusten. *Fiskeristyrelsen* anser att denna författningsmässiga olikhet dock icke, åtminstone vad beträffar den del av blekingekusten, som avses i motionen, spelar någon större roll för fiskerinäringen. De enda rörliga redskap, som vid denna kuststräcka vore av större betydelse för det yrkesmässiga fisket i strändernas närhet, vore nämligen nät av olika typer samt långrev.

Utskottet.

1950 års lag om rätt till fiske innefattar åtskilliga undantag från regeln, att fiske i enskilt vatten må bedrivas endast av innehavaren av den enskilda

fiskerätten. Sålunda må vid Skånes östra och södra kuster varje svensk medborgare fiska i enskilt vatten med rörligt redskap. Detsamma gäller enligt 11 § vid Blekinge läns södra kust utanför det s. k. strandvattensområdet, d. v. s. mer än trehundra meter från fastlandet eller ö av minst etthundra meters längd eller, om kurvan för högst tre meters djup går längre ut, utanför denna djupkurva. Inom strandvattensområdet är fisket vid denna kust fritt endast med vissa slag av rörliga redskap. Fisket med övriga rörliga redskap, exempelvis andra krokredskap än långrev, tillkommer här principiellt innehavaren av den enskilda fiskerätten.

Motionären önskar fritt fiske med alla slag av rörliga redskap även inom strandvattensområdet, såvitt gäller kuststräckan mellan Mörrumsåns mynning och gränsen mot Skåne. En sådan lösning skulle enligt motionen bättre motsvara tidigare sedvaneförhållanden i denna trakt och bli till utomordentligt gagn för fiskarbefolkningen där.

I vad mån sedvanemässigt fiske bedrivits i enskilt vatten har under förarbetena till fiskerättslagen ägnats åtskillig uppmärksamhet. Fiskerättskommittén uppfattade gängse rättsvanor beträffande Blekinge läns södra kust så, att ett allmänt frigivande av fisket med rörlig redskap på många håll skulle innebära ett alltför stort avsteg från dessa vanor. Att denna uppfattning skulle vara oriktig har icke visats. Vad särskilt angår den i motionen avsedda kuststräckan torde visserligen kunna spåras en mera enhetlig sedvana beträffande frifisket. I anseende till att här är fråga om en kust av tämligen ringa längd, måste dock denna sedvana betecknas som utpräglat lokal. Den eventuella förhandenvaron av sedvanan bör därför icke få medföra en ytterligare splittring av lagtextens bestämmelser beträffande Blekinge län. En lokal sedvana torde nämligen i ett fall som detta knappast äventyras genom fiskerättslagen. Härutinnan må erinras om det skydd för lokala sedvanor som, utom beträffande fiske efter strömming (sill) eller skarpsill, stadgas i 15 § nämnda lag. Framför allt bör emellertid betonas att — såvitt yttrandena över motionen utvisa — fiskerättslagens avfattning i här berörda hänseende icke varit till någon egentlig olägenhet för det yrkesmässiga fisket. Utskottet finner alltså att vägande skäl för bifall till motionen icke åberopats.

På grund av det anförda får utskottet hemställa,

att förevarande motion, II: 415, icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 4 november 1952.

På tredje lagutskottets vägnar:

ABEL ANDERSSON.

Vid detta ärendes behandling ha närvarit:

från första kammaren: herrar Carl Eriksson, Eskilsson, Grym, Påls-son*, Näslund*, Boo, Sten och John Johansson;

från andra kammaren: herrar Andersson i Löbbo, Ericsson i Sörsjön, von Seth*, Johansson i Torp*, Utbult, Levin, Jansson i Aspeboda och Nyberg.

---

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.